

УДК 342.95

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2026.2.13>

КОРЕНЕВ А.О.

МІСЦЕ ТА РОЛЬ ПУБЛІЧНИХ ІНСТИТУЦІЙ У МЕХАНІЗМІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ**THE PLACE AND ROLE OF PUBLIC INSTITUTIONS IN THE MECHANISM OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL ENSURANCE OF THE IMPLEMENTATION OF REGIONAL POLICY**

Актуальність статті полягає в тому, що формування і реалізація державної регіональної політики становлять окремий напрям публічно-владної діяльності, у межах якого відповідні органи вступають в адміністративно-правові відносини. Частина останніх пов'язана з виробленням стратегічних рішень, визначенням пріоритетів, цілей і механізмів регіонального розвитку, інша – з безпосереднім виконанням ухвалених рішень, координацією учасників, ресурсним забезпеченням та контролем за досягненням результатів. Для участі у цих відносинах публічні інституції наділяються визначеним законом обсягом прав, обов'язків і владно-управлінських повноважень, що дає підстави розглядати їх як суб'єктів адміністративного права у сфері реалізації державної регіональної політики. У статті досліджено інституційну складову адміністративно-правового забезпечення реалізації державної регіональної політики України. Обґрунтовано, що результативність регіонального розвитку залежить не лише від наявності нормативно визначених стратегічних пріоритетів, а й від ефективної та послідовної діяльності публічних інституцій, які забезпечують формування, координацію, реалізацію та контроль державної регіональної політики на центральному, регіональному й місцевому рівнях. Розкрито зміст поняття публічної адміністрації у функціональному та організаційно-структурному вимірах. Встановлено, що публічні інституції (адміністрації) у сфері формування та реалізації регіональної політики слід розглядати як суб'єктів адміністративного права, наділених визначеним законом обсягом компетенції, владно-управлінськими повноваженнями та обов'язком діяти в інтересах держави, суспільства і територіальних громад. Охарактеризовано систему суб'єктів реалізації державної регіональної політики, до якої належать органи загальної, спеціальної, галузевої, регіональної, місцевої, допоміжної, консультативної та партнерської компетенції. Визначено роль Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Міністерства розвитку громад та територій України, інших центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, агенцій регіонального розвитку та інших учасників. Зроблено висновок, що публічні інституції є ключовим елементом механізму адміністративно-правового забезпечення державної регіональної політики, оскільки саме через їхню взаємодію забезпечується практичне втілення стратегічних цілей регіонального розвитку і збалансований розвиток територій.

Ключові слова: державна регіональна політика, публічні інституції, публічна адміністрація, адміністративно-правове забезпечення, регіональний розвиток, публічне адміністрування, органи виконавчої влади, місцеве самоврядування, компетенція, публічний інтерес.

The relevance of the article lies in the fact that the formation and implementation of state regional policy constitute a separate area of public and governmental activity, within which the relevant bodies enter into administrative and legal relations. Some of the latter are related to the development of strategic decisions, the definition of priorities, goals and mechanisms of regional development, the other is related to the direct implementation of adopted decisions, coordination of participants, resource provision and control over the achievement of results. To participate in these relations, public institutions are endowed with a certain amount of rights, obligations and governmental and managerial powers, which gives grounds to consider them as subjects of administrative law in the sphere of implementation of state regional policy. The article examines the institutional component of administrative and legal support for the implementation of the state regional policy of Ukraine. It is substantiated that the effectiveness of regional development depends not only on the presence of normatively defined strategic priorities, but also on the effective and consistent activity of public institutions that ensure the formation, coordination, implementation and control of the state regional policy at the central, regional and local levels. The content of the concept of public administration in functional and organizational and structural dimensions is revealed. It is established that public institutions (administrations) in the field of formation and implementation of regional policy should be considered as subjects of administrative law, endowed with a legally defined scope of competence, governmental and managerial powers and the obligation to act in the interests of the state, society and territorial communities. The system of subjects of implementation of the state regional policy is characterized, which includes bodies of general, special, sectoral, regional, local, auxiliary, consultative and partnership competence. The role of the President of Ukraine, the Verkhovna Rada of Ukraine, the Cabinet of Ministers of Ukraine, the Ministry of Development of Communities and Territories of Ukraine, other central executive bodies, local state administrations, local self-government bodies, public associations, regional development agencies and other participants is determined. It is concluded that public institutions are a key element of the mechanism of administrative and legal support of state regional policy, since it is through their interaction that the practical implementation of strategic goals of regional development and balanced development of territories is ensured.

Key words: *state regional policy, public institutions, public administration, administrative and legal support, regional development, public administration, executive bodies, local self-government, competence, public interest.*

Актуальність теми. Результативність державної регіональної політики безпосередньо залежить від того, наскільки злагоджено функціонують органи публічної влади на центральному, регіональному та місцевому рівнях, а також від того, чи відповідає наявна інституційна модель сучасним викликам територіального розвитку, потребам регіонів та належній координації діяльності центральних і місцевих органів публічної влади.

Формування і реалізація державної регіональної політики становлять окремий напрям публічно-владної діяльності, у межах якого відповідні органи вступають в адміністративно-правові відносини. Частина останніх пов'язана з виробленням стратегічних рішень, визначенням пріоритетів, цілей і механізмів регіонального розвитку, інша – з безпосереднім виконанням ухвалених рішень, координацією учасників, ресурсним забезпеченням та контролем за досягненням результатів. Для участі у цих відносинах публічні інституції наділяються визначеним законом обсягом прав, обов'язків і владно-управлінських повноважень, що дає підстави розглядати їх як суб'єктів адміністративного права у сфері реалізації державної регіональної політики. Отже, публічні інституції в цьому механізмі доцільно визначати як носіїв адміністративно-правового статусу, на яких покладено функції формування, координації та реалізації державної регіональної політики відповідно до їх компетенції.

В розвиток таких міркувань слід виходити з того, що механізм адміністративно-правового забезпечення не може розглядатися відокремлено від системи суб'єктів, через яку забезпечується реалізація відповідної політики. Як слушно зауважує М. Латинін, обов'язковим елементом будь-якого механізму державного управління є системний зв'язок між функціональним призначенням і завданнями державної політики та інституційною складовою її реалізації [1]. З огляду на це, система суб'єктів забезпечення державної регіональної політики має розглядатися не як

формальний перелік органів та інституцій, а як функціонально пов'язана сукупність учасників, через діяльність яких реалізуються цілі, завдання та інструменти регіонального розвитку. Саме інституційний складник дає змогу повніше розкрити зміст механізму адміністративно-правового забезпечення державної регіональної політики, оскільки дозволяє визначити, які суб'єкти беруть участь у її формуванні та реалізації, яким є обсяг їх компетенції та яким чином забезпечується взаємозв'язок між стратегічними орієнтирами держави і практикою управлінського впливу на розвиток регіонів.

Стан наукової розробки проблеми. Регіональний розвиток країни та особливості його належного адміністративно-правового забезпечення завжди привертали увагу вітчизняних вчених-правознавців, серед яких найбільше підґрунтя для формування концептуальних засад державної регіональної політики зробили Ю.В. Климчук, В.І. Дяченко, І.В. Чеховська, В.А. Медяник, О.В. Захарова, Н.Б. Новицька, В.О. Морозова, А.Т. Комзюк, В.В. Карлова, О.А. Задохайло, І.Г. Ігнатченко, Ю.В. Якимець, В.С. Шестак, Ю.Л. Юринець, А.В. Аксютіна, О.І. Миколенко, А.О. Собакар, О.С. Юнін та інші вчені. Попри вагому теоретичну та практичну значущість наукових праць, їх фрагментарність і неповний аналіз системності й цілісності у формулюванні концептуальних засад державної регіональної політики України унеможливили висвітлення всіх особливостей адміністративно-правового забезпечення її формування та реалізації.

Мета статті. Цими передумовами зумовлюється актуальність статті та необхідність висвітлення місця та ролі публічних інституцій (адміністрацій) у механізмі адміністративно-правового забезпечення реалізації регіональної політики.

Виклад основного матеріалу. Публічні інституції (адміністрації) посідають визначальне місце в механізмі адміністративно-правового забезпечення реалізації державної регіональної політики, оскільки саме через їх практичну діяльність забезпечується прямий вплив держави на регіональний розвиток. З огляду на це, з'ясування змісту поняття публічної адміністрації, її структури, ознак і кола суб'єктів має не лише теоретичне, а й прикладне значення для визначення інституційної основи державної регіональної політики.

У сучасній адміністративно-правовій науці публічну адміністрацію переважно розглядають як систему організаційно оформлених суб'єктів, які на підставі закону наділені владними повноваженнями та здійснюють публічно-управлінські функції в інтересах суспільства [2, с. 116–119]. Такий підхід не є новим для української правової думки. Ще Ю. Л. Панейко, аналізуючи засади самоврядування, пов'язував предмет адміністративного права насамперед з організацією і діяльністю публічної адміністрації [3, с. 119]. Отже, вже на рівні класичних доктринальних підходів простежується розуміння того, що саме інституційно організована система суб'єктів публічної влади є основою практичної реалізації адміністративно-правових приписів.

Поняття публічної адміністрації доцільно аналізувати у двох взаємопов'язаних вимірах – функціональному та організаційно-структурному. У першому аспекті йдеться про діяльність суб'єктів, спрямовану на реалізацію публічного інтересу, тобто легалізованих і визнаних державою потреб соціальної спільноти. У такому значенні публічна адміністрація охоплює системне здійснення відповідних функцій, зокрема управлінських, сервісних, координаційних, контрольних чи правоохоронних. У структурному розумінні публічна адміністрація постає як сукупність органів та інших утворень, через які реалізується публічна влада [4, с. 30]. У межах української правової системи така влада охоплює не лише державну владу, а й місцеве самоврядування, що дає підстави розглядати публічну адміністрацію як ширшу категорію, ніж лише апарат виконавчої влади.

В енциклопедичних і науково-довідкових джерелах поняття державної адміністрації нерідко пов'язують із системою органів виконавчої влади, які утворюють апарат державного управління. У такому значенні до неї відносять Кабінет Міністрів України, міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, а також місцеві державні адміністрації [5]. Водночас у науці адміністративного права це поняття трактується ширше – як діяльність держави з управління, що здійснюється виконавчими й розпорядчими суб'єктами, а також як організаційна система, уповноважена забезпечувати виконання закону й реалізацію публічних функцій [6, с. 27].

У науковій літературі також обґрунтовується широке та вузьке розуміння публічної адміністрації. У широкому сенсі до неї відносять систему органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та інших суб'єктів, наділених публічно-владними повноваженнями для забезпечення виконання законодавства в публічних інтересах. У вузькому значенні її зводять або до системи органів виконавчої влади й місцевого самоврядування, або лише до виконавчих органів держави та муніципального рівня [7, с. 29]. Більшість науковців пов'язує публічну

адміністрацію насамперед із суб'єктами владних повноважень, при цьому до її складу окремі автори включають не лише органи публічної влади, а й незалежні публічні підприємства, інші організації та навіть фізичних осіб, якщо вони в конкретному випадку реалізують офіційно делеговані повноваження [8].

Характерними рисами публічної адміністрації є також її спрямованість на забезпечення публічного інтересу, здійснення діяльності на підставі закону, наявність офіційно закріплених владних повноважень, право ухвалювати обов'язкові нормативні та індивідуальні акти, а також функціонування в межах адміністративно-правових відносин [9, с. 202]. Водночас такі суб'єкти утворюються відповідно до законодавства, входять до певної організованої системи, діють на підставі конституційного принципу, закріпленого у ч. 2 ст. 19 Конституції України, і повинні реалізовувати свої повноваження виключно в інтересах держави та суспільства [10, с. 101–102]. А це відповідно означає, що публічна адміністрація в механізмі реалізації державної регіональної політики не може розглядатися як випадковий набір органів чи установ, а має сприйматися як функціонально узгоджена система суб'єктів із чітко визначеним адміністративно-правовим статусом. Саме тому публічне адміністрування, відображаючи європейську концепцію «public administration», пов'язується з виконанням публічних функцій уповноваженими суб'єктами в інтересах держави та суспільства. У цьому аспекті обґрунтованим є поділ на дві групи суб'єктів: по-перше, тих, що мають повноцінний статус суб'єкта публічного адміністрування, зокрема органи виконавчої влади, місцевого самоврядування та окремі атипові суб'єкти; по-друге, тих, хто виконує окремі функції публічної адміністрації, не набуваючи повного адміністративно-правового статусу такого суб'єкта [11, с. 25]. Такий підхід дає можливість найбільш повно охарактеризувати інституційне середовище реалізації державної регіональної політики в Україні, де поряд із класичними суб'єктами владних повноважень дедалі важливішу роль відіграють інституції змішаного, делегованого та партнерського типу. І це дійсно так, адже у статті 4 Закону України «Про засади державної регіональної політики» крім суб'єктів, до яких віднесено Президента України, Верховну Раду України, Кабінет Міністрів України, органи влади Автономної Республіки Крим, центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, зазначено, що у розробленні та забезпеченні реалізації державної регіональної політики беруть участь асоціації органів місцевого самоврядування та їх добровільні об'єднання, агенції регіонального розвитку, створені відповідно до цього закону, громадські об'єднання, юридичні та фізичні особи [12].

Відтак, публічні інституції (адміністрації), що функціонують у механізмі адміністративно-правового забезпечення реалізації державної регіональної політики, охоплюють не лише органи державної влади та їх посадових осіб, а й інших учасників, які у правових формах долучаються до вироблення і втілення публічно значущих рішень. Їх участь має особливе значення, оскільки саме через активну взаємодію таких суб'єктів забезпечується належне вирішення управлінських питань, пов'язаних із розвитком територій, захистом прав людини та досягненням суспільно важливих цілей.

Серед суб'єктів державної регіональної політики законодавство в першу чергу визначає Президента України та Верховну Раду України. Друга, як законодавчий орган влади, відповідно до Конституції України наділена повноваженнями щодо прийняття законів, затвердження Державного бюджету України та внесення змін до нього, контроль за виконанням Державного бюджету України, прийняття рішення щодо звіту про його виконання, визначення засад внутрішньої політики, затвердження загальнодержавних програм безпекового, економічного та соціального розвитку [13].

Провідне місце серед інших суб'єктів адміністративно-правового забезпечення реалізації державної регіональної політики займає Кабінет Міністрів України. Конституція України у ст. 113 визначає, що останній є вищим органом у системі органів виконавчої влади. Наведені положення Основного Закону дістають подальшої конкретизації у нормах Закону України від 07.10.2010 р. за № 2591-VI «Про Кабінет Міністрів України», котрий визначає організацію, повноваження і порядок діяльності Кабінету Міністрів України [14]. Про загальний характер компетенції цього органу дозволяє твердити зміст основних завдань Кабінету Міністрів України, визначених у ст. 2 чинного Закону «Про Кабінет Міністрів України», а на колегіальність як один із принципів діяльності Кабінету Міністрів України прямо вказується у ст. 3 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» [14].

Поряд із суб'єктами, які формують правові основи державної регіональної політики, окреме місце у згаданій системі займають суб'єкти публічного адміністрування, що безпосередньо

забезпечують її реалізацію. Серед таких, насамперед, слід виділити Міністерство розвитку громад та територій України, яке згідно Положення про однойменне міністерство, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2015 р. № 460 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2022 р. № 1400) [15].

Серед органів галузевої компетенції адміністративно-правового забезпечення реалізації державної регіональної політики примітно виділяються й інші центральні органи виконавчої влади, які беруть участь у реалізації такої політики в межах своїх предметних повноважень у відповідних сферах управління. До таких, не розкриваючи докладно їх повноваження в цій сфері, можна віднести Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України, Міністерство цифрової трансформації України, Міністерство фінансів України, Міністерство юстиції України, Міністерство закордонних справ України, Міністерство у справах ветеранів України, Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України, Міністерство освіти і науки України, Міністерство молоді та спорту України, Міністерство культури України, Міністерство внутрішніх справ України, Міністерство енергетики України, Антимонопольний комітет України, Державне агентство України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм, Національна гвардія України, Національна поліція України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій тощо. Їх роль полягає у галузевому забезпеченні державної регіональної політики, коли загальні стратегічні цілі регіонального розвитку конкретизуються через повноваження відповідних органів у профільних сферах публічного управління.

Диференційований характер у цій сфері мають повноваження суб'єктів регіонального та місцевого рівнів, що можуть бути об'єднані у кілька груп на основі статей 14–16 Закону України «Про засади державної регіональної політики». Насамперед Верховна Рада Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські ради здійснюють представницько-стратегічні повноваження, до яких належать ініціювання розроблення регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації, забезпечення врахування інтересів територіальних громад у цих документах, а також затвердження звітів про результати моніторингу й оцінки результативності їх реалізації. Зазначені ради виконують передусім функції політичного представництва інтересів регіону, стратегічного спрямування регіонального розвитку та схвалення результатів реалізації відповідних документів [12].

Водночас Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації наділені значно ширшим обсягом організаційно-виконавчих, координаційних та проектно-планувальних повноважень. До них належать забезпечення реалізації державної регіональної політики у відповідному регіоні, погодження проекту Державної стратегії регіонального розвитку України, організація розроблення регіональних стратегій розвитку, планів заходів з їх реалізації, регіональних планів відновлення та розвитку, підготовка пропозицій щодо інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, проведення моніторингу та оцінювання реалізації регіональних стратегій, подання відповідних звітів тощо [12].

Окрему, й доволі широку, групу суб'єктів державної регіональної політики складають органи допоміжної, консультативної та партнерської компетенції. І серед таких вагоме місце посідають громадські об'єднання, які, не будучи носіями владних повноважень у класичному розумінні, беруть участь у виробленні та реалізації рішень у сфері регіонального розвитку в межах передбачених законом форм. Їх роль виявляється насамперед у представництві інтересів територіальних громад, здійсненні громадського контролю, участі в консультаціях щодо проектів стратегічних і програмних документів, експертному супроводі управлінських рішень, а також у сприянні комунікації між органами публічної влади та населенням. Водночас участь громадських об'єднань у цій сфері має похідний і допоміжний характер, оскільки вони не підмінюють собою органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, а впливають на формування і реалізацію державної регіональної політики через консультативні, представницькі, інформаційно-аналітичні та контрольні механізми. Крім того до переліку суб'єктів слід віднести й юридичних осіб публічного права. Найбільш активними учасниками формування та реалізації державної регіональної політики можна назвати Громадську спілку «Українська асоціація стартапів», Європейський Банк Реконструкції та Розвитку, Програма розвитку ООН (ПРООН в Україні), представництва ЮНІСЕФ в Україні, представництва РwC в Україні, Всеукраїнську асоціацію органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України», Громадську організацію всеукраїнського значення «Клуб Мерів України», Державну установу «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАНУ», Громадську організацію «Нове направлення», Українську національну громадську організацію «Інша Жінка», Громадську організацію «Філософія Серця»,

Open Contracting Partnership, Громадську організацію «Криворізький центр розслідувань», Громадську організацію «Екодія», Громадську організацію «Центр розвитку місцевого самоврядування», Громадську організацію «Інститут розвитку національної економіки», представництва «Адам Сміт Інтернешнл ЛТД», Громадську організацію «Платформа громадський контроль», Глобальну організацію BDO, Акціонерне товариство «Європейський промисловий банк», Програму Polaris «Підтримка багаторівневого врядування в Україні», Школу публічного управління Українського католицького університету, Проєкт U-RESTORE, Київську Школу Економіки, представництво Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH в Україні, Програму U-LEAD, Конституційний сектор Майдану Українського народу, Громадську організацію «Всеукраїнська Асоціація фахівців оцінки» та ін. [16].

Висновок. Таким чином, широкий перелік суб'єктів державної регіональної політики дозволяє їх класифікувати на органи: 1) загальної (Президент України, Верховна Рада України та Кабінет Міністрів України, повноваження яких у сфері державної регіональної політики не є виключними, а становлять частину ширшої конституційної та управлінської компетенції); 2) спеціальної (Міністерство розвитку громад та територій України); 3) галузевої (інші центральні органи виконавчої влади, які беруть участь у реалізації державної регіональної політики в межах своїх предметних повноважень у відповідних сферах управління); 4) регіональної (Верховна Рада Автономної Республіки Крим, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міська ради, а також обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, компетенція яких поширюється на рівень відповідного регіону і пов'язана з розробленням, погодженням, реалізацією та моніторингом регіональних стратегій, планів, програм і проєктів розвитку); 5) місцевої (сільські, селищні, міські та районні ради, а також органи місцевого самоврядування та їх посадові особи, які реалізують повноваження в межах відповідних територіальних громад і районів); 6) допоміжної, консультативної та партнерської (асоціації органів місцевого самоврядування та їх добровільні об'єднання, агенції регіонального розвитку, громадські об'єднання, юридичні особи публічного права тощо) компетенції.

Список використаних джерел:

1. Латинін М. А. Теоретичні підходи до формування механізмів державного регулювання сталого розвитку аграрного сектору економіки України / М. А. Латинін, Т. О. Харченко. Теорія та практика державного управління. 2020. Вип. 4. С. 73–80. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Trpu_2020_4_11
2. Школик А. М. Порівняльне адміністративне право : навч. посібн. Л.: ЗУКЦ, 2007. 308 с.
3. Панейко Ю. Л. Теоретичні основи самоврядування. Л.: Літопис, 2002. 196 с.
4. Колпаков В. К. Про публічні адміністрації. *Право України*. 2003. № 5. С. 28–31.
5. Авер'янов В. Б. Державна адміністрація. Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. Київ: «Укр. енцикл.», 1998. URL: https://leksika.com.ua/18930306/legal/derzhavna_administratsiya
6. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трошинського, Ю. П. Сурміна. Київ: НАДУ, 2010. 820 с.
7. Каменська Н. П. Публічна адміністрація: логіко-методологічний аналіз дефініції. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2014. № 6. С. 29–32.
8. Шевченко Л. В. Публічне адміністрування в сфері цивільного захисту: дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07. К., 2012. 244 с.
9. Клімова С. М. Особливості діяльності суб'єктів публічної адміністрації у сфері публічних фінансів. *Проблеми законності*. 2017. Вип. 139. С. 199–210.
10. Скрипченко С. М. Публічне адміністрування функціонування політичних партій в Україні: дис. ... канд. юрид. наук / спец. 12.00.07. Запорізький національний університет, Запоріжжя, 2021. 206 с.
11. Терещук В. В. Правовий статус суб'єктів публічної адміністрації [Текст] : дис. ... канд. юр. наук : 12.00.07 / Володимир Володимирович Терещук. К. : МАУП, 2020. 269 с.
12. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 05.02.2015 № 156-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/156-19>
13. Тригубенко В. М. Місце та роль публічної адміністрації в механізмі реалізації державної політики забезпечення зайнятості населення в Україні. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. Вип. 2(23). Том 3. С. 208–212.

14. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>

15. Про затвердження Положення про Міністерство розвитку громад та територій України : Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 30.06.2015 № 460 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/460-2015-%D0%BF>

16. Звіт про результати громадського обговорення проєкту Концепції центрів експертизи на центральному, регіональному та місцевому рівнях щодо підготовки, оцінки та реалізації публічних інвестиційних проєктів // Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України. 20.01.2026. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail/4c184226-0cbc-4793-a231-035112cba22c?isSpecial=True&lang=uk-UA&title=ZvitProRezultatiGromadskogoObgovorenniaProktuKontseptsiiTsentrivEkspertiziNaTsentralnomu-RegionalnomuTaMistsevomuRivniakhSchodoPidgotovki-OtsinkiTaRealizatsiiPublichnikhInvestitsiiniikhProktiv>

Дата першого надходження статті до видання: 10.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 05.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 20.03.2026